

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.

Szerkesztőség: Budapest, V. Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: A dinamit alkalmazása a halászatban. *Ivančić József.* — Halászlati kataszter. (Liptó megye halászlati jogosultjai.) (Folyt. és vége.) *Végh János.* — A magyar halászlati szakirodalma. (Folyt.) *Dr. Vutskits György.* — Társulatok. Egyesületek. — Vegyések. — Hirdetések.

A dinamit alkalmazása a halászlataban.

Írta: *Ivančić József.* kir. főmérnök, Zagreb.

A dinamit és a célutadatos halászlati, illetőleg haltenyésztés ellentétes dolgok. Mégis bátorkodom e kettőt közelebbi vonatkozásba hozni, oly értelemben, hogy abból a jelenleg gyöngye alapon nyugvó és csekély, vagy semmi jövedelmet nem nyújtó, *le nem csapolható vizek* halászlata, bizonyos esetekben nagyobb hasznot hajtson.

A dolog könnyebb megérthetése szempontjából egy speciális kísérletet akarok előrebocsátani, a mely általánosítva, *sok különálló közvíznek* halászlataira fényt vet és megvilágítja azon meddő munkát, a mely a le nem csapolható vizek körül legtöbb esetben folyik.

Egyik főúrnak birtokán, ki a halászlattal és vadászlattal szenvedélyesen foglalkozik, van egy 4—5 holdas mély erdei tó. Ezt a tavat hat év előtt betonbarátságilip beépítésével lehalászlatható állapotba helyezték. Mindazonáltal a tavat nem úgy kezelték, mint a tőle nem messze fekvő tógazdaság többi tavait, hanem a tógazdaságból kivénült pontyokat, nagyobb harcsákat, süllőket és az összes vadhalakat minden őszi halászlati után a tógazdaságból ide hozták. Tavasszal pedig az összes fel nem használt pontyivadék jó része is ide került. Hozzávetőleg csak, jó pár ezer apró ponty, czompó és süllőivadék került a hat év leforgása alatt ebbe a körülbelül 4—5 méter mély tóba; a mult őszszel nagy reményektől áthatva, részemről pedig nem kis kételyvel, neki fogtunk a halászláshoz. A lehalászlás mindössze 2 órát tartott. Az eredmény minden halászlattal foglalkozó ember számára igen tanulságos és a következő volt: 7 darab méteres harcsa, 10 darab körülbelül 10—15 kg.-os ponty, 2 darab 3 kg.-os süllő, egy pár nagyobb kárász és egy-két tucat jól fejlett, vagy 20—30 dkg.-os pontyivadék, végül 2 drb ujnyi harcsaivadék. Ha pedig ezt a fényes halászlatot most a tavasszal ejtettük volna

meg, úgy a pontyivadéknak írmagja se maradt volna Világos, hogy ez a 9 darab nagy rablóhal az 5 holdas tóból minden évben tisztára kiette úgy saját, mint a többi hal ivadékát, nemkevésbé a bele helyezett takarmányhalakat is. Közbevetőleg még megjegyzem, hogy a tóban alig van sekélyes hely s a mi van, az növényzettől mentes, mert a tó szélét sűrű, magas erdő szegélyezi, úgy hogy a sekélyebb részeket nem igen éri a napsugár. Szükséges ezt kiemelni, hogy az ily vizeket megkülönböztethessük a napsütéses, dús, kemény flórájú sekélyes vizektől, ahol ismét a szeméthalak sokasága akadályozza a jövedelmező rendes haltenyésztést.

A jelen esetben tehát a rablóhalak akadályozták meg a víznek gazdaságos kihasználását, amint láttuk, nem sokaságuk, hanem nagyságuk miatt. Hisz a vízterület egy holdjára alig esett 2 darab s már is teljesen kikapusztították a bőven népesített vizet.

Nem elég intő példa-e ez azok számára, akik (főleg a kezdők) annyira rajongnak nagy süllők, harcsák és esetleg csukák tenyésztéséért? Egyben pedig igen tanulságos eset, mert betekintést ad oly különálló, de nem lecsapolható vizek halászlati viszonyaiba, mint a milyenek a kisebb természetes tavak, holtágak stb. Ebből megérthetjük, mi az oka annak, hogy az ilyen vizek halászlata meg se közelítheti még a silány általajú tógazdaságok hozamát sem.

Az ilyen vizek csekély hozamát azonban nem lehet tisztán a le nem csapolhatóság, vagyis a téli szárazzá nem tétel rovására írni. Az ilyen vizek eredménytelensége nagyrészt a nagy rablóhalak garázdálkodásától ered.

Ott, a hol üzemszerű és szakavatott népesítést nem tudunk, vagy sokszor nem akarunk, folytatni és ahol az összes halakat utolsó szálíg kifogni, illetve ártalmatlanná tenni nem fogjuk, ott nagyobb jövedelmezőségről szó nem lehet.

Ezért a különálló vizek, amelyek le nem csapolhatók, avagy olyanok, amelyeket lehet lecsapolni, de ezt több

éven át elmulasztják, feltétlenül elvadulnak és halászatilag értéküket elvesztik.

Az összes halaknak teljes kifogása fontosabb, mint a téli szárazzá tétel, mert a rendes népesítést semmiféleképpen nem pótolhatjuk, ellenben a le nem csapolhatóság hiányát — illetve a talaj megújódását pótolhatjuk — dús vízcserevel egyrészt, másrészt állati friss trágya alkalmazásával. Ez okból lehet a le nem csapolható vizeket is bizonyos esetekben igen jövedelmezővé tenni, ha sikerül ezen vizekben időszakonként teljes „tabula rasat” foganatosítani. Az ismert halászati eszközökkel ezt megtenni nem tudjuk, még a legnagyobb és leg-sűrűbb hálók, a legjobb varsák és vejszék sem segítenek, mert mindig marad elég apróhal vissza, a mi az elvadulást rövid időn belül újra előteremti. A felsorolt közismert és alkalmazott halászati eszközök szinte érintetlenül hagyják a sűrűn benőtt sekélyes vízterületek apró keszeghalát, de másrészt nem boldogulnak a padmalyos, tuskós helyeken lesben álló harcsával és csukával sem, de a még oly gyakran és gondosan végigseprő háló sem fogja ki a hálót párszor kitapasztalt, ravasz pontyot sem. Az utóbbira jellemző példa a teljesen szabályosan megásott és félig leeresztett, tehát alig 60 czm. mély, alig 6 méter széles és 30 méter hosszú telelő, a melyben pár ezer darab ponty van. Bizony az első húzásnál ezrivel kerül a hálóba, minden további húzás után fogy ez a szám. Egy bizonyos idő múlva hiába szűrjük a vizet, ponty már nem akad. Bővebb fogások már most csak akkor sikerülnek, ha a telelőt egy-két napig pihentetjük, illetve ha a vizet egészen elapasztjuk, ekkor látjuk, hogy az üresnek gondolt telelőben még ezrivel van hal.

Ezek után minden laikus is beláthatja, hogy az efféle vizeket a szokásos halászati eszközökkel teljesen megtisztítani nem lehet. Ennek csak egy módja van és az a *dinamitózás*. Itt is a teljes siker attól függ, hogy a dolgot gyakorlott szakértők intézzék. Mindenekelőtt azonban bizonyos, hogy az ilyen halászati mód tág teret nyit visszaélésekre és esetleg sok szerencsétlenség okozója is lehet, eltekintve attól, hogy az eljárás már magában törvényileg tilos. Éppen ezért a kivitelhez nem csak hatósági engedély kellene, hanem a hatóságnak magának kellene végeznie az elvadult vizek ily megtisztítását. Ezt pedig a következőképp vélem megoldandónak:

1. *A halászati törvénybe pótlás gyanánt felveendő volna az, hogy elvadult kisebb különálló (tehát nem folyóvizek, sem nagyobb tavak) ily felújítása megengedhető, ha az országos halászati felügyelőség ily irányban pártoló előterjesztést tesz.* Tehát külön miniszteri engedély alapján.

2. *Az illető vízterületre az országos halászati felügyelőség külön kirobbantási tervet készítene.* Ehhez tartozna egy pontos helyszínrajz 1:1000 léptékben, ellátva 50—60 czm. *izobáthokkal* (mélységi rétegterv) a padmalyos, valamint a benőtt részek látható feltüntetésével.

Továbbá be volnának rajzolva a dinamitpatronok hatásának távolságában a parallel keresztoszelvek és ezekbe azon helyek, a hova úszó fácskákhoz vagy karókhöz a robbanó töltények a kellő mélységre beállítandók, úgy hogy egymásután több szelvényt, vagy akár az összes szelvények patronjait egyidőben lehessen villamos árammal elsűtöni. Természetes, hogy a mélyebb helyek több robbanó anyaggal, a sekély helyek kisebb, de sűrűbb robbanások által lennének czélszerűen megtisztíthatók.

Az egész robbantási felszerelés az országos halászati felügyelőség tulajdona volna, az érdekelt csak az elhasznált robbantó anyag értéket, esetleg a drótvezetékek megkárosodása után csekély használati díjat fizetne. Miután a felszerelés az állam tulajdona és az ismételtén másutt is felhasználható volna, a robbantó anyagot pedig a hatóság jóval olcsóbban beszerezheti, az egész eljárás nem is volna drága. Ha tekintetbe vesszük, hogy egy ilyen vizet csak minden 3 ik vagy 4-ik esztendőben kellene újra megtisztítani, a kiadások bizonyára csekélyek volnának a várható nagy haszonnal szemben. Maga a halászati felügyelőség pedig ily módon minden esztendőben akár több ezer holdat is képes volna újra meg újra regenerálni. Magyarországon a haltenyésztés és a halászat szerencsére jobb kezekben van mint másutt. A halászati felügyelőség nem szobatudósok, vagy csak elméleti emberek gyülekezete, hanem oly gyakorlati intézmény, a melyben szakképzett mérnökök intézik az ügyeket, nemcsak papíron, hanem tényleg a helyszínen tanítva, tervezve, építve, mozdítják elő a halászat ügyét. Az eddig elért eredménnyel, főleg a mesterséges halastavak létesítése körül, azt hiszem mindenki tisztában van. Jelen cikkemben új irányban való munkára akartam az illetékes körök figyelmét felhívni. Nagyon sok oly víz van, a melyet az imént vázolt eljárással jövedelmezővé lehetne tenni.

Benne vagyunk a háborúban, a hol a robbantó anyagokat megszoktuk, megbarátkoztunk velük s remélem a békeidőben sem fogunk tőlük annyira megijedni, hogy hasznukat ne lássuk.

Végül még megjegyzem, hogy ha egy ekként megtisztított vizet újra népesítettük és ha az évek múlva újra elvadul, az új kirobbantási eljárást mindig alapos hálóhalászat előzné meg; azért, hogy lehetőleg sok élőhal maradjon eladásra, meg hogy a vízben nevelkedett és kifogott ivadék és egyéb tenyészhal maradjon az új népesítéshez. A kirobbantás ideje mindig az őszi hónapokra esnék. Először ilyenkor nincs ikra a vízben, a mit kár volna elpusztítani, azonkívül pedig a robbantás következtében elhullott halak a hidegebb időben könnyebben értékesíthetők.

Ezek után azt gondolom, hogy gyakorlott halászok is be fogják látni azt, hogy a dinamitban a halászat nemcsak ellenséget, de támogató jóbarátot is szerezhet.

Halászati kataszter.

(Liptó megye halászati jogosultjai.)

Írta: **Végh János.** (Folyt. és vége.)

56. sorszám. *A Pottornyai család közbirtokossága* bejelentésére Vavrissón 1891. évi február 3-án 1292. ai. sz. alatt: a Vavrissó község határában levő Béla vízének mindkét ága, egész medre.

57. sorszám. *Ugyanannak* bejelentésére Szentpéteren 1891. évi február 3-án 1413. ai. sz. alatt: a Szentpéter község határában levő Béla vízének jobb partja.

58. sorszám. *Ifj. Rakovszky István* bejelentésére Nagy- és Kis-Selmeczen és Nemesludrován 1891. február hó 2-án 1432. ai. sz. alatt: a Nagyselmecz község határában fekvő: a) „Na Medokisi” malomra menő patak egész medre. b) „Zemjanszka” völgyben” lefutó patak egész medre. c) „Za Makovicza” hegyből fakadó víz medre. Nemesludrova község határában a „Ludrovjanka” nevű patak egész medre. Kisselmecz község határában: a) Stjavnicsjanka nevű pataknak egész medre. b) Kisselmecz község részeit mosó Vág folyó bal partja.

59. sorszám. Az *Ujvár-likavkai kir. kincstári uradalom* bejelentésére Vychodnán 1891. február 21-én 11713/1890. ai. sz. alatt: a Vychodna község határában levő Bjelanko nevű patak jobb partja s a Fehér- és Fekete-Vág egész medre.

60. sorszám. *Ugyanannak* bejelentésére Likankán 1891. február 21-én 358. ai. sz. alatt: a Likanka község határán elfolyó Vág vízének jobb partja s a Lykancsanka pataknak s mellékágainak egész medre.

61. sorszám. *Ugyanannak* bejelentésére Kokaván 1891. február 23-án 357. ai. sz. alatt: a Kokava község határain elfolyó Béla vízének bal partja.

62. sorszám. *Ugyanannak* bejelentésére Dovallón 1891. évi március 29-én 2803. ai. sz. alatt: a Dovalló község határában levő Béla vízének bal partja s Dovalovecz nevű patak egész medre.

63. sorszám. *Ugyanannak* bejelentésére Rózsahegyén III. 79/93. sz. a. 1891. évi február 23-án 11712. ai. sz. alatt: 1. a Vág vízének a kisselmeczi patak beszakadásától vissza Horkáig, vagyis a Ribárpola majorsági birtok felső végéig, továbbá ugyanezen birtok alsó végétől a Bisztra pataknak a Vágba ömléseig terjedő szakaszának bal partja. 2. A Revucza pataknak az Oszada község határa melletti Hlavacska nevű pataktól felfelé a Szalatin nevű patakig terjedő szakaszának jobb partja.

64. sorszám. *Ugyanannak* bejelentésére Hrboltón 1891. február 23-án 11712. sz. alatt: a Vág vízének a ribárpolai majorság mentén elfolyó darabján kívüli szakaszának egész medre.

65. sorszám. *Rózsahegy város* mint erkölcsi testület bejelentésére Rózsahegyén 1891. február 23-án 11712. sz. alatt: a Revucza pataknak a Hlavacska nevű pataktól a Vágba szakadásáig terjedő szakaszának egész medre, továbbá ugyanzen pataknak a Hlavencó pataktól felfelé a Szalatin nevű patakig terjedő szakaszának bal partja, valamint a Ludrovjanka, Hrabova, Csuptova és Bisztró s általán az összes határbeli patakok egész medre.

66. sorszám. Az *Ujvár-likavai m. kir. kincstári uradalom* bejelentésére Lucskin 1891. évi május 10-én 4711. ai. sz. alatt: a Lucski község határában levő Lucsanka patak és összes mellékágainak egész medre.

67. sorszám. *Ugyanannak* bejelentésére Liskófalun 1891. május 16-án 4998. ai. sz. alatt: a Liskófalú község határán elfolyó Vág vízének jobb partja, illetve a hol a folyó túlsó partja is a határban fekszik, ennek egész medre.

68. sorszám. 1. *A besztercebányai róm. kath. káptalan.* 2. Az *Ujvár-likavai kir. kincstári uradalom* 1891. augusztus 25-én 8115. ai. sz. alatt: a Szentmária község határában levő Szjelnicsjanka pataknak s az ebből vezetett malomároknak egész medre, továbbá a Vág vízének jobb partja s a mennyiben a Vágnak bal partján és a község határában fekszik, annyiban ennek bal partja is. A halászati jog a két bejelentő felet közösen illeti.

69. sorszám. Az *Ujvár-likavai kir. kincstári uradalom* bejelentésére Hybbén 1891. évi szeptember 2-án 8564. ai. sz. alatt: a Hybbe község határában levő Fekete-Vágnak a Fehér-Vággal való egyesüléséig terjedő szakaszának bal partja, kivételével azon darabnak, mely a *Lehoczky Jenő* k-lehotai lakos Koprovicza nevű, a Hybbe község határában fekvő földbirtokához tartozik, továbbá az egyesült Fehér- és Fekete-Vág vízének az összefolyás pontjától Hlbokáig vagyis Hybbe község határán végig terjedő szakaszának jobb partja.

70. sorszám. *Hybbe község* bejelentésére Hybbén 1891. szeptember 2-án 8564. ai. sz. alatt: a Hybbe

község határában levő Fehér-Vágnak a Fekete-Vággal egyesüléséig terjedő szakaszának egész medre, kivételével a folyó ama bal partjának, mely a *Lehoczky Jenő* k-lehotai lakos Koprovicza nevű s Hybbe község határában fekvő birtokának tartozékát képezi, továbbá a Hybbicza pataknak s a határbeli többi vizeknek egész medre.

71. sorszám. A *Szent-Ivány család közbirtokossága* bejelentése alapján végül igazoltatott Hárombocza 1891. szeptember 3-án 8661. ai. sz. alatt: a Hárombocza község határában levő Boczianka patak bal partja s az abba szakadó balparti mellékpatakok egész medre.

Ezzel aztán végére is jutottunk *Liptó vármegyében igazolt halászati* jogosultságokról vezetett *hivatalos jegyzéknek*.

Mint érdekes jelenség kiemelendő, hogy a 11. és 34. sorszámú igazolásoknál bejelentőként 3—3 család közbirtokossága van megnevezve; a 31. sorszámúnál a család egyik tagja és a család közbirtokossága, a 35. sorszámúnál pedig a Szmrecsányi család közbirtokossága s a nagybobróczy római kath. plébánia együttesen szerepelnek; végül a 18., 20., 22. és 23. sorszámú tételeknél a családi közbirtokosság mellett ennek tagjaként más családnevű egyének is fel vannak sorolva; mindenik esetben minden további magyarázat és a *részesedési arány* feltüntetése nélkül. Mindehhez hozzájárul még az is, hogy a *családi*, úgyszintén sok esetben a velők állítólag azonos *községi közbirtokosságok* többnyire nem szervezett jogi személyek, tehát törvényes szervük, avagy meghatalmazott érdekképviselőjük sincsen. Így pl. az összes érdekelték állítása szerint a 31. sorszám alatti „Deményfalu közbirtokossága“ továbbá az 51. sorszámú „Kispalugya község közbirtokossága“ alatt is a Palugyay család értendő; az 52. sorszámú bodafalvi közbirtokosság nevezete alatt pedig tulajdonképpen négy család, nevezetesen a Palugyay, Kubinyi, Povolny és Moyss családok vannak érdekelve, de azért még az úgynevezett quartalisták is bizonyos jogokat élveznek. A két utóbbi sorszámú tételnél világosan ki van mondva, hogy a halászati joga az érdekelteteket „*birtokaránylag*“ illeti meg.

Csak hogy egyik-másik község határában a közbirtokossági területekből egyes érdekelték birtokának eladása folytán egyes birtokrészek felaprózva idegen kézre kerültek és most ezek az új apró partbirtokosok is jogot tartanak a halászathoz.

Mindez sokszor oly bonyolult jogi helyzetet teremt, hogy az ügy tisztázása csak a bíróság útján érhető el, a mire törvényünk megadja a módot. (5. §.)

Megemlítésre méltó még a 37. sorszámú tétel, melynél a halászati jog egyik fél bejelentésére 2 érdekelt javára „*egyetem*“ legesen igazoltatott; a 39. sorszámú igazolás az érdekelt *birtoktársak* bejelentése alapján történt, a minek folyományaként igen természetesen a haszonélvezetnek is közösnek kell lennie; az 55. és 68. sorszámú vizeken pedig a *halászati joga a két bejelentő felet* (1. az Ujvár-likavkai kincstári uradalmat és 2. a Motkó és Paló-féle sztankoványi Soltész család tagjait) *közösen illeti s mint közös tulajdon igazoltatott*. Ez utóbbiaknál tehát a részesedés aránya teljesen tisztán áll.

Külön figyelmet érdemel az úgynevezett *canonica visitatio* kérdése. A *visitatio canonica* vagy *pastoralis* az egyházközösségekben az egyházi főhatóság részéről koronként eszközölt egyházlátogatás alkalmával az egyházi állapotokról és papi javadalmakról az illetékes közigazgatási hatóságok jelenlétében és megerősítő helybenhagyása mellett felvett közokirat, melyet esetleges peres

eljárásnál még a polgári bíróságok is perdöntő jogforrásnak fogadják el.

Ezekben az okmányokban az egyházi személyeket megillető javadalmak és járandóságok között számtalan esetben szerepelni szokott egy bizonyos vízterületen engedelmzett halászati jogosultság is, mint az arra illetékes érdekelték hozzájárulásával régi gyakorlaton alapuló kiváltságos kedvezmény. Ennek igen érdekes példáival találkozunk éppen Liptó vármegyében, a hol, a mint láttuk, az igazolt halászati jogosultságokról vezetett jegyzék szerint a canonica visitatio alapján a besztercebányai róm. kath. káptalan, továbbá az ószádai, nagybobróci és nádasi róm. kath. plébániák, úgyszintén a nádasi róm. kath. tanító javára történtek jogigazolások. Az erre vonatkozó alispáni határozatokban a jogosultság megállapítása mellett szó sincs a halászat gyakorlásának módjáról, vagyis a jog hasznélvezetének megállapításáról, a minthogy a földművelésügyi miniszter 1002/1894. sz. határozata (L. a halászati törvény és rendeleteknek az Athenaeum kiadásában megjelent dr. Peregriny János-féle összeállítását.) értelmében arról csakugyan nem is lehet szó.

A jogosítottak egy része azonban, miután eddig általában véve minden korlátozás nélkül szabadon és *kizárólagosan egyénileg* gyakorolta a halászatot, többnyire sporthorgászat útján, ennek az állítólag ősrégi szokásnak, illetőleg az anyagi haszonvétel mellett *személyes élvezetnek*, mint a kérdéses okiratokban használt „solius” kifejezés sajátos értelmezése szerint *egyéni kiváltságnak*, minden körülmények között továbbra is változatlanul való fenntartásához ragaszkodik. Ez a felfogás magyarázza meg azt a merev álláspontot, a melyet az érdekelt egyházi személyek esetleg tervbe vett halászati társulatok megalakításával szemben, a melynek főcélja az *egységes kezelés*, elfoglalnak.

Nincsen ugyan tudomásom róla, de a mennyiben a canonica visitatio okmányaiban a halászati jog hasznélvezetének gyakorlati szabadsága kifejezetten benne foglaltatnék is, az a törvény végrehajtását meg nem akadályozhatja. Hiszen a halászati törvény 47. §-a értelmében, ha a törvény 14. §-ának *b)* pontja szerint meghatározott vízszakaszon a társulat az érdekelték vízterület szerinti többségével meg nem alakul, a halászati jog a földművelésügyi miniszter rendelete alapján, a *bérelti szakaszok nagyságára és a halászat gyakorlására* vonatkozólag az 5000/889. sz. végrehajtási rendelet 60. §-a értelmében a miniszter által meghatározott *üzemtervi feltételek mellett* a hatóság által hat évre bérbeadandó. Ennek az *általánosan kötelező törvényes* rendelkezésnek nem praejudicálhat semmiféle korábbi gyakorlat, de éppúgy nem akadályozhatja meg a társulat megalakulása esetén sem az eddigi egyéni hasznélvezet a halászatnak megfelelő üzemterv alapján általános közérdekből történő *egységes kezelésbe vételét*, mert a halászat gyakorlásának *üzemtervi szabályozásáról* a halászati törvény 34. §-ának 2. pontja és 42. §-ának 4. pontja, illetőleg a 44. §-a értelmében a társulati közgyűlés jogerősen határoz a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával.

Eppen így nem tartható fenn a törvény végrehajtását akadályozó semmiféle magánegyezés sem. Erre is igen jellemző példával találkozunk a liptóvármegyei Luzsna községben, a hol a luzsnai Soltész család közbirtokosság a luzsnai róm. kath. plébánosnak engedélyt adott, hogy a közbirtokosság vízterületén: Luzsnanka, Rásztoki és Banskó patakokban ő is bármikor szabadon halászhasson. Az ilyen rászabadítás vagy szabadosság szakszempontból nem helyeselhető és a társulati szer-

vezet keretében a dolog természete szerint meg nem állhat.

Mindent összefoglalva most már látható, hogy a mi törvényünk alapján a *halászati társulatok szervezése* kapcsán mintegy önmagától alakul ki a *halászati kataszter*, mert hiszen a társulatok *érdekeltségi kimutatásai* tulajdonképp ennek a kataszternek egyes részei. Hogy ez már most az *egész országra* nézve keresztülvitessék, csak az érdekeltéktől függ.

Szükséges volna ez a magánjogi viszonyok rendezése érdekében. De még nagyobb szüksége volna gazdasági érdekekből. Elegendő rámutatnunk hazánkban a már fennebb említett 107 halászati társulat 300,000 kat. holdnyi vízterületére; a pisztrángtenyésztésre alkalmas patakjaink hossza pedig körülbelül 40,000 kilométer, ezek különösen a mindinkább terjedő sporthorgászat és rákászat szempontjából bírnak egyre fokozódó jelentőséggel. A most jelzett halásztérületek bérjövödelme összesen és évenként legalább is 1½ millió koronára becsülhető és ez az összeg folytonosan emelkedő irányzatot mutat és a jelenlegi cél tudatos kezelés mellett ennek a bérjövödelmek aránylag rövid idő alatt való megsokszorozódása remélhető. Az ilyen szép jövedelmet hajtó nemzeti vagyont megérdemli a gondozást és a legteljesebb törvényes biztonsgót, mert ez még csak a bérjövödelmek, de mennyivel több lehet az ebből származó nemzetgazdasági és népevelő erkölcsi haszon?!

A magyar halászat szakirodalma.

Irta: Vutskits György dr.

(Folytatás.)

824. *Palaczky J.*: Die Verbreitung der Fische. Prag, 1891. p. 1—239.
825. *Pancic*: „Pisces Serbiae”. Belgrad, 1860.
826. *Pancsovai halászok*. Panaszos levél. „Halászat”. XII. évf. 1910/11. 1. sz. p. 6—8.
827. *Pap Elemér*: A Sebes-Körös mint erő- és halforrás. Molnárak Lapja. XI. évf. 1908. 24. sz. p. 585.
828. *Pap János*: A szegedi Tisza nevezetesebb halai. Természettud. füzetek. A Délmagyarországi Természettud. Társ. Közlönye. 1882. VI. k. 2. f. p. 49—54. (Ugyanott német kivonatban.)
829. *Parády Kálmán*: A Rhodcus amarus Bl. másodlagos ivarjellemeiről. Orvostermészett. Értesítő. 1882. évf. IV. k. 3. f. p. 287. Kolozsvár.
830. *Paszlawszky József*: Lázás halak. Természettud. Közlöny. XXXVII. évf. 1905. p. 702.
831. — Az aranyhalak és a hideg. I. I. XLVII. 639. f. 1915. p. 816.
832. *Páter Béla*: A haltenyésztésről. Az erdélyi gazd. egyll. könyvkiadó-vállalatának XXXIV. füzetek. Kolozsvár, 1897. p. 1—62.
833. *Pecheur*: A natriumklorid hatása a penészgombákra. „Halászat” V. évf. 1903—04. 3. sz. p. 24.
834. *Pecheur populair*: Emberevő halak. I. I. XI. évf. 1909/10. 7. sz. p. 56.
835. *Pécsi*: Halászatunk a pécsi kiállításon. I. I. 1906/07. VIII. évf. 19. sz. p. 145—148.
836. *Pekár K.*: Okos rákok. Természettud. Közlöny. 1905. 37. k. p. 73.
837. *Pelech E. János dr.*: A pisztráng. Halászati Lapok. II. évf. 4. sz. p. 58—62.; 5. sz. p. 78.; 6. sz. p. 89—94.;

7. sz. p. 107—110.; 8. sz. p. 120—125.; 10. sz. p. 166—170. Aranyos-Maróth, 1882.
838. — Horgászat a Tátrában. I. I. III. évf. 1883. p. 155—167.
839. *Pell Mariska*: A hal oldalszerve. Állattani Közlemények. VI. k. 1907. p. 90.
840. *Petényi J. Salamon*: A gyűjtőkről és a gyűjteményekről. A magyar orvosok és természetvizsgálók 1847. aug. 11—17. Sopronban tartott VIII. nagygyűlésének történeti vázlata és munkálatai. Pest, 1863. p. 226.
841. — Halászati kézirata, melyet Herman Ottó nagy munkájában felhasznált. 1817—1855. (A kézirat a Magyar Tud. Akadémia könyvtárában van meg.)
842. — Erdély állattani tekintetben. Magyar Orvosok és Természetvizsgálók munkálatai. VII. k. 1846. Pest.
843. *Piscis*: A halászatról. Vízügyi és Hajózási Közlöny. Budapest, 1894. IV. évf. 3. és 4. sz.
844. *Pollák*: Adatok a pisztrángivadék mesterséges táplálásának kérdéséhez. Halászat. VI. évf. 1904/05. 7. sz. p. 52.
845. *Pozsonyi*: Kiállításunk Pozsonyban. I. I. IV. évf. 1902/903. 2. sz. p. 9—11.; 3. sz. p. 17—19.; 4. sz. p. 25—26.
846. *Prack László dr.*: Tiroli halászati törvényjavaslat. I. I. XII. évf. 1910/12. 13. sz. p. 102—103.; 14. sz. p. 108—110.; 15. sz. p. 117—118.
847. *Purgly Pál*: Hírek a Balatonról. I. I. I. évf. 1889—90. 17. sz. p. 73.
848. *Quidam*: Kit illet a halászati jog? Vízügyi és Hajózási Közlöny. I. évf. 1891. 8. sz. Budapest. (Meggjegyzések a cikkre. I. I. 9. és 10. számban ugyanezen cím alatt.)
849. *Rätz István dr.*: A halakban élősködő férgek. (A Balaton tudományos tanulmányozásának eredményei. II. k.) A Balaton faunája. Budapest, 1897. p. 144—150.
850. — Myxosporidiák okozta halbetegségek. Halászat. 1900/01. I. évf. 20. sz. p. 129—131.
851. — A pisztrángpontyok vízkórja. I. I. III. évf. 1901/02. 20. sz. p. 150—151.
852. — A csuka húzában élő galandféreg. I. I. III. évf. 1901/02. 23. sz. p. 172—173.
853. — Penészkórság anyapontyon. I. I. III. évfolyam. 1901/02. 24. sz. p. 179—180.
854. — Egyszerű módszer a víz oxigéntartalmának meghatározására. I. I. IV. évf. 1902/03. 12. sz. p. 87—88.
855. — A széles galandféregről. I. I. IV. évf. 1902/03. 17. sz. p. 134.
856. — Die Fischerei als Nebenbetrieb des Landwirthes und Forstmannes von Dr. E. Walter. Könyvismertetés. I. I. IV. évf. 1902/03. 17. sz. p. 135.
857. — A pontyok vöröskórsága. I. I. V. évf. 1903/04. 1. sz. p. 3—5.
858. — Halbiológiai intézetek Németországban. I. I. V. évf. 1903/04. 8. sz. p. 60—63.; 9. sz. p. 71—72.; 10. sz. p. 79—81.
859. — Bruno Hofer: Handbuch der Fischkrankheiten. Könyvismertetés. I. I. V. évf. 1903/04. 17. sz. p. 153.
860. — Az angolna vére mérgező. I. I. VI. évf. 1904—05. p. 88.
861. — Járványos halbetegségek Romániában. Természettud. Közlöny. XXXVI. évf. 1904. p. 240.
862. — Az oxigén hiánya és a halpusztulás. I. I. XXXVI. évf. 1904. p. 661.
863. — A lazaczfélék kergékórsága. „Halászat”. VI. évf. 1904/05. 11. sz. p. 84.
864. — Szívóféreg okozta betegség és gyógyítása. I. I. VII. évf. 1905/06. 7. sz. p. 51.
865. — A halak betegségeinek vizsgálatairól. I. I. VII. évf. 1905/06. 11. sz. p. 84—85.
866. — A húsféreg. I. I. VII. évf. 1905/06. p. 125—127.
867. — Daganatok halakban. I. I. VIII. évf. 1906/07. 11. sz. p. 85.
868. — A halhúsban levő baktériumok. I. I. VIII. évf. 12. sz. p. 94.
869. — A halak úszóhólyagjának fiziológiája. I. I. VIII. évf. 13. sz. p. 102.
870. — A halkórtani laboratórium. I. I. X. évf. 1908/09. 9. sz. p. 67—70.
871. — Szívóféreg okozta halbetegségek. I. A Gyrodactylus kórságról. II. Szívóféreg ponty szemében. I. I. XI. évf. 1909/10. 20. sz. p. 156—158.
872. — A kelevénykór. I. I. XI. évf. 1909/10. 21. sz. p. 163—164.
873. — Újabb vizsgálatok a pontyhímlőről. I. I. XI. évf. 1909/10. 24. sz. p. 189—190.
874. — A pneumatosi vagy levegőbetegség. I. I. XVI. évf. 1915. 10. sz. p. 100—101.
875. — Mérgezett és fertőzött halak. I. I. XVI. évf. 12. sz. p. 118—19.
876. *Raum O.*: Hallal való mérgezés. Természettud. Közl. XXXVII. évf. 1905. p. 636.
877. *Répássy Miklós*: Tógazdaságaink. Halászat. I. évf. 1889/90. 1. sz. p. 2—3.
878. Halászati társulatok. I. I. I. évf. 1889/90. 4. sz. p. 13—15.
879. — A hal a piacon. I. I. 1889/90. I. évf. 7. sz. p. 27—29.
880. — Tógazdaságaink gyarapodása 1899-ben. I. I. I. évf. 1889/90. 9. sz. p. 36—37.
881. — Kíméleti terek. I. I. I. évf. 1889/90. 10. sz. p. 41—43.
882. — A halászati jog hasznosítása. I. I. I. évf. 1889/90. 13. sz. p. 55—56.
883. — Általános halászati tilalom. Vízügyi és Hajózási Közlöny. 1899. 22. sz. p. 209—210.
884. — Halasgazdaságaink jövedelmezősége. Halászat. II. évf. 1900/01. 3. sz. p. 13—14. és 4. sz. p. 19—20.; 18. sz. p. 116—118.; 19. sz. p. 123—125.
885. — A simonytornyai süllőtelep. I. I. II. évf. 1900/01. 24. sz. p. 163—164.
886. — A dejthei pisztrángos tógazdaság. I. I. III. évf. 1901/2. 4. sz. p. 23—25.
887. — A halak betegségeiről. I. I. III. évf. 7. sz. p. 46—48. 1901/2.
888. — Idegen halfajok meghonosítása. I. I. III. évf. 1901/2. 9. sz. p. 61—63.
889. — Az angolnáról. I. I. III. évf. 1901/2. 12. sz. p. 85—86.; 13. sz. p. 93—95.
890. — A fogassüllő tenyésztése. I. I. III. évf. 1901/2. 15. sz. p. 109—110.
891. — Halászat és közgazdaság. I. I. III. évf. 1901/2. 16. sz. p. 117—120.; 17. sz. p. 125—126.
892. — Pontyok etetése. I. I. III. évf. 1901/2. 23. sz. p. 171—172.; 24. sz. p. 177—178.
893. — Édesvízi halászat és haltenyésztés. Budapest 1902. (Földművelésügyi minisztérium kiadványa.)
894. — Tógazdaságok megadóztatása. Vízügyi és Hajózási Közlöny. 1902. 30. sz. p. 238—239.; 32. sz. p. 254—255.
895. — Fogasívó-telep. „Magyar Nemzet”, 1903. (Lenyomata a Vízügyi és Hajózási Közlöny 1903. p. 299—301.)
896. — Kenderázlatás és halászat. I. I. 1903. 41—42. sz. p. 331—332.; 43. sz. p. 340—341.; 44. sz. p. 348—349.

897. — Unsere natürlichen Fischgewässer wie sie sein sollten und wie sie geworden sind. Dr. C. Weigelt. (Könyvismertetés.) Halászat, III. évf. 1902. 103.
898. — A Balaton halászata. I. I. 11. sz. IV. évf. 1902/3. p. 86—87.
899. — A Tisza halászata hajdan és most. I. I. IV. évf. 1902/3. 12. sz. 92—94; 13. sz. 100—101; 14. sz. 107—110; 15. sz. 117—119; 16. sz. p. 123—125.
900. — A Palicsi tó. I. I. IV. évf. 1902/3. 17. sz. p. 129—132.
901. — Fogasívó-telep a Balatonon. I. I. IV. évf. 1902/3. 23. sz. p. 181—183.
902. — Társulataink működése. I. I. V. évf. 1903/4. 3. sz. p. 19—22; 4. sz. p. 26—29; 5. sz. p. 34—36; 6. sz. p. 44—46.
903. — Az új halászati törvényjavaslat. I. I. V. évf. 5. sz. p. 37—39.
904. — A vizek színváltozata. I. I. V. évf. 1903/4. 7. sz. p. 54—55.
905. — Halászati rendészetünkről. Vízügyi és Hajózási Közlemények. 1904. évf. 48. sz. p. 385—386; 49. sz. p. 393—394.
906. — A halászat érdekei a víziépítkezéseknél. Halászat, VI. évf. 19. sz. p. 145—148; 20. sz. p. 153—155; 21. sz. p. 165—166; 22. sz. 173—174.
907. — Halászatunk fejlődése. I. I. VIII. évf. 1906/7. 6. sz. p. 41—42; 7. sz. p. 49—50; 8. sz. p. 57—60.
908. — Halászati egyezményünk Romániával. Al-dunai halászatunk. I. I. VIII. évf. 1906/7. 11. sz. p. 81—83.
909. — Teletetés szivattyúzással. I. I. VIII. évf. 1906/7. 17. sz. p. 132—134.
910. — Édesvízi halászatunk I halászati térképpel. 1097. p. 1—30.
911. — Halastavak művelése. „Halászat”, IX. évf. 1. sz. p. 1—3; 2. sz. p. 9—11.
912. — Két nap Csehországban. I. I. IX. évf. 1907/8. 5. sz. p. 33—37; 6. sz. p. 40—41.
913. — A ponty etetése. I. I. IX. évf. 1907/8. 8. sz. p. 57—59; 9. sz. p. 67—69; 10. sz. p. 77—79; 11. sz. p. 89—91.
914. — A tógazdaságok üzemterve és könyvelése. I. I. IX. évf. 1907/8. 19. sz. p. 153—155; 20. sz. p. 161—163; 21. sz. p. 169—171.
915. — A tógazdasági könyvelés mintalapjai. I. I. X. évf. 2. sz. p. 11—12.
916. — A pisztrángokra kavics között való költéséről. I. I. X. évf. 1908/9. 11. sz. p. 85—86; 11. sz. p. 93—95.
917. — Síkvidéki halaszgazdaságok. Vízügyi és Hajózási Közöny, 1909. évf. 12—14. sz.
918. — A halászati társulatok évi jelentései. „Halászat”, XI. évf. 13. sz. p. 98—100.
919. — A rák mesterséges tenyésztése. I. I. XI. évf. 1909/10. 17. sz. p. 131—133.
920. — A szegedi „Fehértó” halaszgazdasága. I. I. XI. évf. 1909/10. 18. sz. p. 137—139.
921. — A pisztrángtenyésztés költség-számítása. I. I. XI. évf. 1909/10. 23. sz. p. 177—178.
922. — Édesvízi halászat és halgazdaság. Budapest, 1909.
923. — A halászatról. „Molnárok Lapja”, 1910. évf. 11. sz. p. 335—337.
924. — Halászati visszahatás? „Molnárok Lapja” 1910. évf. 32. sz. p. 1064.
925. — Haltartók. I. I. 1910. évf. 15. sz. p. 471.
926. — Vízínövényzet irtása. I. I. 1910. 23. sz. p. 737—738.
927. — Halastavak építéséről. I. I. 1910. évf. 36. sz. p. 1194; 39. sz. p. 1291.
928. — Halevés és kolera. I. I. 1910. évf. 44. sz. p. 1449—1450.
929. — Pontyos tavak jövedelmezősége. I. I. 1910. évf. 52. sz. p. 1718—1719.
930. — Az Alföld szikes vizei és a halászat. Természettud. Közl. 42. k. 1910. p. 138.
931. — Az ártézi vizek felhasználása halastavak táplálására. I. I. 42. k. 1910. p. 688.
932. — A kelevénykórrol. „Halászat”. XII. évfolyam. 1910/11. 2. sz. p. 15.
933. — Der Flussaal. Dr. Walter Emil után. Könyvismertetés. I. I. XII. évf. 4. sz. p. 30—31.
934. — A Velencei tó jövője. I. I. XII. évf. 11. sz. p. 87—88.
935. — Magyarország édesvízi halászata. I. I. XII. évf. 1910/11. 18. sz. p. 137—138.
936. — A hőség és a halastavak. I. I. XII. évfolyam. 1910/11. 24. sz. p. 185.
937. — A tenyészalkiállítás anyaga. I. I. XIII. évf. 5. sz. p. 33—35. 1911/12.
938. — Haladunk. (Etetési eredmények.) I. I. XIII. évf. 1911/12. p. 121—124.
939. — A törvény 25. §-a. (A Velencei tó halászata. I. I. XIII. évf. 1911/12. p. 145—147.
940. — A ponty irtása. I. I. XIII. évf. 1911/12. 17. sz. p. 153—155.
941. — Tenyészalkiállításunk. I. I. XIII. évf. 1911/12. 3. sz. p. 17—18.
942. — Társulatok határai és érdekeltiségi kimutatása. XIII. évf. 1911/12. 11. sz. p. 85—87; 12. sz. p. 99—101.
943. — A zsenge pontyivadék etetése. I. I. XIII. évf. 1911/12. 19. sz. p. 175—177.
944. — A Fertő jövője. I. I. XIII. évf. 1911/12. 21. sz. p. 194—197.; 22. sz. p. 205—207.
945. — Etetési kérdések. I. I. XIII. évf. 1911/12. 27. sz. p. 253—256.
946. — Rizstermeléssel kapcsolatos halaszgazdaságok Felső-Olaszországban. I. I. 27. sz. p. 259—260; 28. sz. p. 268—269; 29. sz. p. 280—281; 30. sz. p. 288—289; 31. sz. p. 299—300; 32. sz. p. 309—310.
947. — Lehalászások idején. I. I. XIII. évf. 1911/12. 28. sz. p. 265—266.
948. — A törvény 47. §-a. I. I. XIII. évf. 1911/12. 32. sz. p. 305—306.
949. — A telettétő- és raktártavak problémája. I. I. XIV. évf. 1913. 1. sz. p. 1—5.; 2. sz. p. 14—17.
950. — Tájékoztató az édesvízi halászat és halgazdaságról. I. I. XIV. évf. 1913. 3. sz. p. 32—33; 4. sz. p. 44—46; 5. sz. p. 57—58; 6. sz. p. 68—69; 7. sz. p. 79—80; 8. sz. p. 89—90; 9. sz. p. 100—101; 10. sz. p. 111—112; 11. sz. p. 123—124; 12. sz. p. 137—138; 13. sz. p. 145—146; 14. sz. p. 158—160; 15. sz. p. 172—173; 16. sz. p. 180—182; 17. sz. p. 190—192; 18. sz. p. 201—202; 19. sz. p. 212; 20. sz. p. 221—222; 21. sz. p. 231—233; 23. sz. p. 256—257; 24. sz. p. 265—266.
951. — Az 1912. évről. I. I. XIV. évf. 1913. 5. sz. p. 19—52.
952. — Még egyszer a mennyiségi plankton vizsgálatáról. I. I.
953. — Halászat és ipar. I. I. XIV. évf. 1913. p. 141—143.
954. — A parton való szabad járáskelés joga. XIV. évf. 1913. 16. sz. p. 177—179.
955. — Halátesztők. I. I. XIV. évf. 1913.; 17. sz. p. 185—187.; 18. sz. p. 197—200.

956. — Németországi tógazdasági kísérleti telepek. I. I. XIV. évf. 1913.; 19. sz. p. 208—209.
957. — Halkereskedelmünk fejlesztése. I. I. XV. évf. 1914.; 1. sz. p. 1—3.
958. — Halastavak vízelvonása. (Válasz.) I. I. XV. évf. 1914.; 5. sz. p. 49—51.
959. — Külföldi dolgok. I. I. XV. évf. 1914.; 5. sz. p. 49—51.
960. — A Velencei tóról. I. I. XV. évf. 1914. 13. sz. p. 145—147.; 14. sz. p. 158—159.; 15. sz. p. 167—169.
961. — Le nem csapolható állóvizek halászata. I. I. XV. évf. 1914.; 16. sz. p. 177—179.; 17. sz. p. 186—187.
962. — A fakó pézsmapocok Európában. I. I. XV. évf. 1914.; 21. sz. p. 225—228.; 22. sz. p. 237—239.
963. — Halastó és szennyvíztisztítás. I. I. XV. évf. 1914.; 23. sz. p. 249—253.; 24. sz. p. 264—265.
964. — Magyarország édesvízi halászata. I. I. XV. évf. 1914. 6. sz. p. 62—66.; 7. sz. p. 78—80.; 8. sz. p. 90—92.
965. — és *Unger dr.*: Műtrágyázási kísérletek Magyarországon. I. I. XV. évf. 1914.; 7. sz. p. 73—75.; 8. sz. p. 88—90.
966. — Magyarország édesvízi halászata. I. I. XV. évf. 1914.; 6. sz. p. 62—63.; 7. sz. p. 78—80.; 8. sz. p. 90—92.
967. — Az előttünk álló esztendő. I. I. XVI. évf. 1915. 2. sz. p. 14—15.
968. — Lehalászási eredmények. I. I. XVI. évf. 1915. 3. sz. p. 21—23.; 4. sz. p. 33—34.
969. — Holtágak halászati hasznosítása. I. I. XVI. évf. 1915. 6. sz. p. 53—54.; 7. sz. p. 63—65.
970. — A halélettani állomásról. I. I. XVI. évf. 1915. 11. sz. p. 105—107.
971. — Piaczi megfigyelések. I. I. XVI. évf. 1915. 18. sz. p. 180—181.
972. — Az édesvízi halpiac helyzete. I. I. XVI. évf. 1915. 19. sz. p. 189—191.
973. — A halárak hatósági megállapítása. I. I. XVI. évf. 1915. 21. sz. p. 213—215.
974. — A hallopás kérdése Németországban. I. I. XVI. évf. 1915. 15. sz. p. 145—147.
975. — A budapesti vásárcsarnok és halforgalmunk. I. I. XVI. évf. 1916. 21. sz. p. 225—236.
976. — A hal árának országos szabályozása. I. I. XVI. évf. 1915. 23. sz. p. 237—239.
977. — Halászat a székes területeken. (Megjelent a „Vízügyi Közlemények”-ben). I. I. XVI. évf. 1915.; 23. sz. p. 240—243. (Folyt. köv.)

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

A Tiszaeszlár-Tiszadada-Taktaközi halászati társulat f. évi június hó 29-én tartotta Tiszalökön rendes évi közgyűlését *Szomjas Gusztáv* elnöke alatt. Az elnöki jelentés szerint a társulat kötelékébe tartozó vízterület 4 bérleti szakaszra osztva értékesítve van; a haszonbérek befolytak. A m. kir. földművelésügyi minisztériumtól kapott 800,000 drb süllőikrát a társulat a tiszalöki holtágban helyeztette ki. Az orvhalászás ellenőrzése az elmúlt évben a háborús viszonyok között nem történt abban a kívánatos mértékben, mint az békeidőben történni szokott. A társulatnak 1496 K bevételével szemben 126 K kiadása merült fel, a fennmaradó összegből kat. holdanként 1.60 K osztalékot fizettek ki az érdekeltek között. A jövő évi költségeket 220 koronával irányozták elő s ehhez képest a tagok évi járulékát kat. holdanként 12 fillérben állapították

meg. A költségvetés egyik téttele szerint a társulat 40 koronával járul hozzá az Országos Halászati Egyesület által Magyarország halrajzának felderítésére irányuló munka költségeihez. Végül elhatározták, hogy az ármentesítő társulatok kubikgödreiben rekedő halak megmentése érdekében e gödröknek az anyafolyóval való összeköttetése ügyében a társulat a földművelési kormányhoz felír.

A Haltenyésztő Részvénytársaság f. évi július 9-én tartotta évi rendes közgyűlését (IX.) Budapesten. Az igazgatóság ez alkalommal jelentette be, hogy a társaság a Debreczen sz. kir. város által a Hortobágy pusztán épített 2000 holdas halgazdaságot feles gazdálkodás alapján bérbévette. A területből 500 holdat már a folyó évben behalásítottak, a többit csak a jövő évben, az építkezések befejeztével vehetik üzembe.

Bár a háborús viszonyok az üzemekben rendkívüli nehézségeket és kiadásokat okoztak, a kedvező értékesítési viszonyok eredményeképp mégis 210,626 K 25 f. tiszta nyereséggel zárul a társaság mérlege, a melyhez hozzávéve a múlt évi nyereségát hozatalt 11,464 K 97 f.-t, a közgyűlés 222,091 K 22 f. felosztása felett rendelkezett. Ebből az igazgatóság javaslata szerint jutott:

10% osztalékra	120,000 K — f.
értékcsökkenési alapra	40,000 K — f.
az igazgatóság és végrehajtóbizottság alapszabályszerű jutalékára	42,125 K 25 f.
nyereség maradványra	19,965 K 97 f.
Összesen:	222,091 K 22 f.

A *Mérlegszámla* tétellei egyébként a következők:

Vagyon. Ingatlan értéke beruházásokkal 2,503,889 36 K. Vasút értéke 191,365 K 75 f. Élő- s eszközleltár 50,289 K 19 f. Értékpapír 97,703 K. Hal- és takarmánykészlet 313,121 K 94 f. Adósok és letétek 450,696 K 89 f. Összesen 3,607,066 K 13 f.

Teher. Részvénytőke 1.200,00 K. Értékcsökkenési alap 105,000 K. Elfogadmányok 700,000 K. Saját ingatlanokat terhelő jelzálogkölcsonők 1.230,922 K 73 f. Hitelezők 149,052 K 18 f. Nyereség mint egyenleg 222,091 K 22 f. Összesen 3,607,066 K 13 f.

Az *Üzleteredmény* számla tétellei:

Veszteség. Tiszti fizetések és üzemköltségek 708,697 K 87 f. Kamatok 114,882 K 88 f. Nyereség mint egyenleg 222,091 K 22 f. Összesen 1.135,671 K 97 f.

Nyereség. Áthozat a múlt évről 11,464 K 97 f. Társasági földbirtok hal és egyéb termése 1,097,100 K 92 f. Jövedelem részes halgazdaságból 27,106 K 08 f. Összesen 1.135,671 K 97 f.

VEGYESEK.

Ortvay Tivadar †. Folyó évi július 8-án hunyt el *Ortvay Tivadar* apát, a Magyar Tudományos Akadémia tagja 73 éves korában. A tudós régész neve *Magyarország régi vízrajza* című műve révén ismeretes a halászat iránt érdeklődők körében. E munkájában gyűjtötte össze az adatokat, melyek arról tanúskodnak, minő jelentős halászatuk volt a magyaroknak már az Árpád házi királyok alatt is. Kimutatta, hogy valószínűleg haltenyésztést űztek halastavakban, a melyeket zsilipek és csatornák kötöttek egybe a folyókkal.

A Velencei tóról. Egyik tekintélyes esti lapunkban nem rég szó esett a haldrágaságról s éppen kapcsolatban a Velencei tóval. Pedig a „Velencei tavi halgazdaság” igazán csak dicséretet érdemel ama munkájáért, a melyet a közfélelmezés érdekében kifejt.

A környező községekben hetenként *kétszer* nagy halpiacot tart az ottani lakosság részére; csak hogy jönnek oda más községek lakosai is, különösen Székesfehérvárról egész bicziklista csapatok. A piac vasárnap és pénteken reggel 4 órától rendszerint 10 óráig áll; a népesebb helyeken, mint pl. Kisvelenczén 500—600 asszony is van ott.

Az árak a következők kilogrammonként: nagy ponty 1 kg.-on felül 2 K 50 f, kis ponty 1 kg.-on alul 2 K 30 f, csuka 2 K 50 f, kárász 1 K, keszeg 60 fillér.

Minden család legfeljebb 2 kg. halat kap.

A olcsó árak persze csábítanak aztán egyeseket, hogy *többször* kivegyék a részüket, aztán jóval drágábban adnak túl a feleslegen. Az ilyen visszaéléseket a nagy tömegű vásárlók között megszüntetni persze alig lehet. De hát sokra nem mehet a dolog.

A „Velencei tavi halgazdaság” látja el a székesfehérvári katonai kórházakat is hallal, azok legteljesebb megelégedésére.

Az e hónap elején uralkodott nagy hőség következtében, — a víz 25° C.-on felül melegedett fel —, a nád közötti elzártabb vízi tisztásokon némi halhullás volt észrevehető. A beállott szeles, hűvösebb napok azonban hamarosan megszüntették a bajt.

A tó halállományának feljavító törekvései tekintetében érdekes megjegyezni, hogy a földművelésügyi minisztériumtól segélyképpen kapott süllőikrák eredményeképp szórványosan már fognak süllőt; f. év június havának végső hetében már egy 1.4 kg.-os és egy 0.90 kg.-os példány is került hálóba, mint az ottani halászok előtt teljesen ismeretlen hal, a melyet e vízben sohasem fogtak.

A lazacok vándorlására vonatkozó újabb kutatásokról. A lazacok vándorlásának, vonulásának iránya nem határozatlan, hanem a folyó vizében feloldott oxigén mennyisége szerint igazodik. Csak oly folyókba vonul fel a lazac, a melyek vizében az oxigén mennyisége a telítettséghez közel áll.

A vándorlás iránya, a csekélyebb oxigéntartalmú környezetből kiindulva, állandóan az oxigénben gazdagabb vizek felé tart; az oxigén maximumát azok a vizek tartalmazzák, a melyekben a lazac végcélját eléri: az alkalmas ívó- és költőhelyeket.

A lazac vándorútja közben mindig oly víz felé igyekszik, a mely alkalmasabb élénk légzési igényeinek a kielégítésére.

E megfigyelés gyakorlati jelentősége az, hogy a lazacczal való mesterséges halasításnál csak oly vizet szabad figyelembe venni, a melyek vize elegendő oxigént tartalmaz, máskülönben előre biztosak lehetünk a munka sikertelenségében. (Rohle Louis, Comptes Rendus de l'Académie des Sciences, T. 151. Nr. 23. pp. 707—709. Paris, 1915. december 6.)

Haltenyésztés Charkov városa (Dél-orszország) szennyvizei biológiai tisztításának szolgálatában. Oroszországban eddig még sehol nem alkalmazták a haltenyésztést a városi szennyvizek tisztításánál. Legújában Charkov városa biológiai szennyvíztisztítótelepet rendezett be medencékkel. Az azokkal megtisztított vizet tavakba vezetik, a hol haltenyésztéssel a vizet véglegesen megtisztítják. Jelenleg 3 ilyen tó van, 1.63 ha területtel. 1915 tavaszán 215 egyéves pontyivadékok helyeztek beléjük. Július vége felé átlagban 0.56 kg.-ot nyomtak. A pontytenyésztés első kísérlete nem volt eredményes, az 1914-ben behelyezett halak télen át elpusztultak a tavakban, a melyeket jégpáncél borított és pedig oxigénhiány következtében. Ezekben a tavakban tehát csak úgy lehet haltenyésztést üzni, hogy a tavasszal betett halakat őszszel már kifogják. (Godd G. Khosiastov, XI. évf. Nr. 1—2, p. 23—24. Kiev, 1916 január 15.)

Vagyis itt is bebizonyul, a mit már régen hangsúlyozunk, hogy a haltenyésztés csak *felhasználhatja* a szennyvizet s csak annyit *tisztít* meg belőle, a mit éppen felhasználhat.

CSILLAGFÜRTÖT

haltakarmányozás és vetés
céljára bármikor szállít

MOLNÁR LAJOS
bizományos, Nyírbátor

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek **több ezer métermázsa** élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, cs. és kir. udvari szállító BUDAPEST, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélcím: Tógazdaság Sárd.

Sürgőnyezim: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

Őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított **wittingau** pontyot és anyapontyot, bajorországi **aischgründi** 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikráit és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd és dr. Hirsch Alfréd Budapest, Klotild-palota.